

شرق در گفت‌وگو با کارشناسان تفاوت بایدن با اسلافش را واکاوی کرد

موج سواری بر اعتراض‌های ایران

افکار عمومی را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. البته ابوالفتح اعتقاد دارد این مسئله تنها محدود به ایران نمی‌شود و اگر مشابه این اتفاق در هر کشور دیگری روی دهد، آمریکا همین میزان از سوءاستفاده و دخالت را خواهد داشت. این استاد دانشگاه در ادامه گفت‌وگو با «شرق»، ضمن تأکید بر این نکته که دولت بایدن اهمیتی به ابعاد مرگ مهسا امینی نمی‌دهد، تصریح می‌کند: «واشنگتن سعی دارد این اتفاق را فارغ از اینکه چه کسی مقصر است به یک تراژدی تمام‌عیار و به یک موضوع احساسی بدل کند». امیرعلی ابوالفتح در بخش دیگری از تحلیل خود به اهمیت موضوع زن و جنسیت در افکار عمومی جهانی اشاره می‌کند و اعتقاد دارد دور جدید اعتراضات ایران چون به زن و جنسیت ارتباط پیدا کرده، به نوعی سبب واکنش گسترده جهانی شده است تا جایی که علاوه بر جریان‌ها و لایه‌های ضدایرانی، حتی کسانی که اسمی از ایران نشنیده بودند و علاقه‌ای به تحولات سیاسی هم نداشتند در این رابطه توییت زدند و موضع‌گیری کردند. با در نظر گرفتن آنچه گفته شد ابوالفتح این ارزیابی را دارد که حجم بی‌سابقه‌ای از واکنش اخیر در جهان نشان می‌دهد که موضوع زن، موضوعات جنسیتی و برابری جنسیتی برای افکار عمومی در سطح بین‌الملل اهمیت بسیار زیاد و پرتنگی دارد، به همین دلیل دولت بایدن سعی می‌کند از این فریاد جهانی علیه تبعیض جنسیتی که در برابر جمهوری اسلامی ایران آغاز شده است، نهایت سوءاستفاده، موج‌سواری و دخالت را داشته باشد.

ابوالفتح در ادامه به «شرق» می‌گوید: «چون اعتراضات اخیر جنسی زنانه دارد و متفاوت از اعتراضات معیشتی و بزنی سال ۹۸ یا اعتراضات سیاسی مربوط به انتخابات در سال ۸۸ است، موجب شده تا بستر مناسبی برای دخالت بی‌سابقه بایدن در امور ایران شکل بگیرد؛ چون افکار عمومی با اعتراضات سال ۸۸ و ۹۸ همذات‌پنداری نمی‌کردند».

در این رابطه احد رضایان قیه‌باشی نیز اعتقاد دارد که اساسا ما با دو جریان در سیستم و ساختار ایالات متحده آمریکا مواجهیم که در چهار دهه اخیر در نوعی رقابت با همدیگر به سر می‌برند؛ یک طیف به دنبال تغییر نظام و ساختار سیاسی در ایران است و تأکید دارد که از هر فرصت و اعتراضی برای کنارگذاشتن جمهوری اسلامی ایران باید نهایت استفاده را برد و در مقابل یک طیف هم مُصر است با فشار سیاسی و دیپلماتیک و اجماع‌سازی، تهران را با همین ساختار و نظام فعلی کنترل، محدود و مدیریت کند.

این استاد دانشگاه در ادامه تحلیل خود نسبت به اقدامات و دخالت‌های بی‌سابقه دولت بایدن در جریان اعتراضات اخیر ایران به «شرق» می‌گوید: «در اعتراضاتی که نسبت به مرگ مهسا امینی هم در کشور شکل گرفت شاهد تقابل

شرق؛ با آغاز اعتراضات در ایران شاهد موج‌سواری رسانه‌ای، سیاسی و دیپلماتیک بی‌سابقه‌ای از سوی ایالات متحده هستیم که کماکان ادامه دارد. شدت دخالت‌های دولت جو بایدن نسبت به وقایع ۵۰ روز اخیر در ایران به گونه‌ای است که این سطح از سوءاستفاده واشنگتن، ذیل اعتراضات داخلی در هیچ دولتی در آمریکا سابقه نداشته است. پیرو این نکته میزان دخالت‌ها و موج‌سواری‌های دولت بایدن در اعتراضات اخیر به مراتب پرتنگ‌تر و شدیدتر از مواضع دولت دونالد ترامپ در اعتراضات سال ۹۸ و یسا دولت باراک اوباما در اعتراضات سال ۸۸ است. علاوه بر تلاش واشنگتن در جهت کشاندن پای تهران به سازمان ملل و شورای امنیت به واسطه اعتراضات و موضوع حقوق بشر، کاخ سفید در هفته‌های اخیر چند دور تحریم علیه برخی افراد، نهادها و سازمان‌های ایرانی را در دستور کار قرار داد و آن‌گونه که مطرح شده قرار است تحریم‌های جدیدی را هم اعمال کند. در کنار آن دولت بایدن به دنبال نوع اجماع جهانی علیه جمهوری اسلامی ایران است. دخالت‌ها و موج‌سواری‌های دولت بایدن در قبال اعتراضات تا جایی پیش رفته است که کاخ سفید موضوعات جدی، محوری و اصلی سیاست خارجی خود در قبال تهران مانند مذاکرات وین و احیای برجام را کنار گذاشته و اکنون گفت‌وگوهای هسته‌ای در سایه اعتراضات قرار گرفته است. در همین رابطه از رابرت مالی به عنوان مذاکره‌کننده ارشد دولت بایدن و نماینده ویژه ایالات متحده در امور ایران گرفته تا آنتونی بلینکن (وزیر امور خارجه)، ند پرایس (سخنگوی دستگاه دیپلماسی آمریکا)، کارین ژان پیر (سخنگوی کاخ سفید)، جان کربی (هماهنگ‌کننده ارتباطات استراتژیک کاخ سفید) و... بارها تصریح کرده‌اند که مذاکرات احیای برجام از دستور کار سیاست خارجی دولت بایدن خارج شده است و در حال حاضر تمرکز این دولت بر روند اعتراضات در ایران قرار دارد. البته جو بایدن در اظهاراتی با را از این هم فراتر می‌گذارد و از تلاش برای آزادکردن ایران سخن می‌گوید که به نحوی مبین نگاه واشنگتن برای تغییر ساختار سیاسی در ایران است. اما به چه دلیل یا دلایلی جو بایدن تا به این حد نگاه ضدایرانی را در بستر اعتراضات دنبال می‌کند؟ چرا برخلاف تصور بسیاری از کارشناسان و تحلیلگران که این برآورد را داشتند دولت جو بایدن، سیاست خارجی منعطف‌تر از دولت ترامپ و حتی دولت اوباما در قبال جمهوری اسلامی ایران خواهد داشت اکنون یک دیپلماسی خصمانه و هجومی بی‌سابقه را در قبال تهران در دستور کار قرار داده است؟

امیرعلی ابوالفتح در پاسخ به این سؤال اعتقاد دارد که تفاوت نگاه دولت بایدن نسبت به دولت‌های قبلی در قبال اعتراضات ایران اساسا به جنس و ماهیت اعتراضات اخیر در کشور بازمی‌گردد. به باور این تحلیلگر ارشد مسائل آمریکا، مرگ یک دختر جوان برای غرب یک موضوع بسیار جذاب خواهد بود که می‌تواند در سایه آن با فضاسازی رسانه‌ای

انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره به تعویق انداخته بود. این نکته نشان از اهمیت این انتخابات بر عملکرد دولت بایدن دارد».

این استاد دانشگاه در ادامه گزیری به فضای بعد از انتخابات کنگره می‌زند و معتقد است دولت بایدن بعد از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره به دلیل دوقطبی شدن ساختار سیاسی آمریکا به واسطه تقابل جمهوری خواهان که احتمالا مجلس نمایندگان یا سنا یا هر دو را در اختیار خواهند گرفت با دولت دموکرات بایدن و مهم‌تر از آن آماده‌شدن برای انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۲۴ نهایتا به سمتی پیش خواهد رفت که تمرکز اصلی‌اش از مسائل سیاست خارجی به مسائل داخلی کشیده شود. بنابراین موج‌سواری و دخالت کنونی دولت بایدن در اعتراضات ایران فروکش خواهد کرد.

در مقابل احد رضایان قیه‌باشی اعتقاد دارد که چون عملکرد و نگاه دولت بایدن در قبال اعتراضات و مرگ مهسا امینی ماهیتی زنانه، حقوق‌بشری و جنسیتی دارد، بنابراین بعد از برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره هم شاهد تغییر رفتار کاخ سفید در برابر تهران نخواهیم بود.

به باور این آینده‌پژوه و استاد دانشگاه، اتفاقا انتخابات کنگره و چرخش سنا یا مجلس نمایندگان یا هر دو به سمت جمهوری خواهان می‌تواند به عنوان یک کاتالیزور در افزایش تشدید و اوج‌گیری نگاه ضدایرانی دولت بایدن عمل کند؛ چراکه قیه‌باشی تأکید دارد: «دوقطبی شدن ساختار سیاسی آمریکا بعد از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره باعث می‌شود دولت بایدن برای حفظ جایگاه و وزن سیاسی خود از هر اهرمی استفاده کند. به همین دلیل این احتمال وجود دارد که دولت بایدن بعد از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره به شکل پرتنگ‌تری روی اعتراضات در ایران مانور دهد».

این دو جریان در سیستم و ساختار آمریکا بودیم که برخی به دنبال تغییر نظام و برخی به دنبال فشار و کنترل ایران بودند، اما نکته اینجاست که نوع واکنش جهانی و حساسیت افکار عمومی نسبت به این واقعه (مرگ مهسا امینی) سبب شد که دولت بایدن مجموعه اقدامات بی‌سابقه‌ای را در قبال این اعتراضات علیه جمهوری اسلامی ایران در دستور کار خود قرار دهد؛ از اعمال تحریم گرفته تا اجماع‌سازی، برگزاری نشست با چهره‌ها و جریان‌های اپوزیسیون، فشار به شورای امنیت و سازمان ملل، معافیت تحریمی برای برخی شرکت‌های فناوری ارتباطات، کمک به پلتفرم‌های فضای مجازی و...».

بایدن؛ قبل و بعد از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره

اگرچه از نگاه کارشناسان اعتراضات اخیر به واسطه مرگ مهسا امینی و نیز حساسیت جامعه جهانی به موضوع زنان و برابری جنسیتی به عنوان پارامتر اصلی در جهت موج‌سواری و دخالت بی‌سابقه دولت بایدن در امور ایران عمل کرد، اما در این میان برخی از تحلیلگران معتقدند که فضای رقابتی کنونی در آستانه برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره هم باعث شده که بایدن با هدف جذب بخشی از آرا سعی کند نگاه ضدایرانی را به شکل پرتنگ‌تری در دستور کار خود قرار دهد. بنابراین این احتمال وجود دارد که بعد از برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره و مشخص شدن سرنوشت سنا و مجلس نمایندگان، دولت بایدن مجددا به سمت تعدیل نگاه ضدایرانی پیش رود و حتی از سرگیری مذاکرات را هم اجرایی کند. کماینکه امیرعلی ابوالفتح هم مشابه همین گزاره تحلیلی به «شرق» می‌گوید: «فضای کنونی قبل از انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره باعث شده است که دولت بایدن به ناچار نوعی نگاه ضدایرانی را اجرایی کند. البته حتی پیش از آغاز اعتراضات، کاخ سفید مذاکرات هسته‌ای را تا بعد از

ریموند ویل

RAYMOND WEIL

GENEVE

maestro collection

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran